

REGISTRERING AF SKADEGØRERE I KORN, FRØGRÆS, ROER OG KARTOFLER I UGE 23

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I mange hvede-, rug- og vårbygmarker er der pt. fortsat et lavt smittetryk af svampesygdomme.

- Vinterhvede
- Hvedegalmyg
- Vinterbyg
- Triticale
- Rug
- Vårbyg
- Havre
- Alm. rajgræs
- Engrapgræs
- Rødsvingel
- Skadedyr i sukkerroer
- Cikader i kartofler

De nedennævnte bekæmpelsestærskler for svampesygdomme i korn er fastsat ud fra, at der i de tidlige vækststadier medtælles angreb på hele planten og fra og med vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) medtælles kun angreb på de 3 øverste fuldt udviklede blade af hovedstrå.

VINTERHVEDE

Hvedens udviklingstrin pt. sammenlignet med tidligere år fremgår af nedenstående.

Ugenr.	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
18	28	29	30	25	31	31	30	31	30	32	31

19	30	31	31	28	32	32	31	32	31	33	32
20	30	33	33	30	35	33	34	34	32	36	35
21	34	37	35	33	37	35	38	38	40	40	38
22	36	45	44	37	46	38	48	47	53	47	43
23	41	56	50	45	55	41	62	58	66	56	55
24	51	65	58	55	65	51	68	64	71	66	

Gulrust: Angrebene har bredt sig i de modtagelige sorter i den forløbne uge. Der er fundet gulrust i Benchmark i ca. 65 procent af de ubehandlede marker mod 40 procent ugen før. Fra praksis er i år også meldt om mange tilfælde af angreb i Benchmark.

Næstmest gulrust er fundet i Drachmann, hvor der er fundet gulrust i ca. 45 procent af markerne mod ca. 30 procent af markerne ugen før. Der er fundet 0,5-100 procent angrebne planter ved Flakkebjerg ved Slagelse, Soderup ved Tølløse, Gørløse, Tystofte, Holeby, Nr. Åby, Sejet ved Horsens, Hedensted, Bredal, Sønderborg, Homå ved Grenå og ved Gassum nord for Randers.

I Sheriff er fundet 0,1-50 procent angrebne planter på Ærø, Homå ved Grenå, Sønderborg, Sejet ved Horsens, Soderup ved Tølløse og Tystofte. Det svarer til knap 20 procent af markerne. Tidligere er også fundet 0,01 procent angrebne planter ved Hornslet.

Ved Sejet ved Horsens er denne uge også fundet svage gulrustangreb i KWS Lili og Torp (3-5 procent angrebne planter). Ved Soderup ved Tølløse er også fundet 5 procent angrebne planter i KWS Lili og 10 procent angrebne planter i Torp. I KWS Lili er denne uge også fundet 1 procent angrebne planter ved Nr. Åby og Haderslev. I KWS Lili er tidligere i registreringsnettet fundet 0,02 procent angrebne planter ved Grenå. I Chevignon er fundet 0,01 procent angrebne planter ved Sejet ved Horsens og tidligere fundet en enkelt angreben plante ved Soderup ved Tølløse.

Fra praksis er der tidligere meldt om gulrust i Drachmann ved Kegnæs på Sydals, ved Haderslev, på Sydthy, ved Svinninge nær Holbæk og på Møn. I Sheriff er fundet gulrust på Stevns og Østfalster. Endelig er der fundet gulrust i KWS Lili ved Faxe. Fra Bornholm er meldt om en del gulrust i markerne på nord- og østkysten. Dette gælder i både Benchmark, KWS Zyatt og Sheriff. På Østfalster er fundet ret udbredte angreb i en mark med Torp. Ved Karise er fundet ret udbredte angreb i en mark med Kalmar.

Den 25. maj er fundet enkelte gulruststriber i Informer i et lunt hjørne i en mark ved Hjørring. Informer har voksenplante resistens, så ved angreb ses kun ganske få gulruststriber.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret fund i marken eller i området. Af de dyrkede sorter er Benchmark og LG Mocca mest modtagelige. I disse sorter er bekæmpelse tidligere anbefalet. Effekten af en behandling holder 14 dage.

Næstmest modtagelig for gulrust er Drachmann, Sheriff, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt. Bekæmpelse i disse sorter anbefales ved konstateret forekomst i marken eller i området eller ved en stor stigning i forekomsten af gulrust i sorterne.

Brunrust: Der er fundet angreb af brunrust i to tilfælde nemlig i Kvium ved Odder (10 procent

angrebne planter) og i Torp ved Holeby (2 procent angrebne planter). Fra praksis er tidligere meldt om 100 procent angrebne planter i Kvium i en mark ved Guldborg på Lolland Falster.

Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved 10 procent angrebne planter. Af de mest udbredte sorter er Kvium, Torp og KWS Lili mest modtagelige.

Meldug: Der er meget meldug i få enkeltmarker, men bekæmpelse anbefales ikke længere fra begyndende skridning.

Septoria: Nedbørsforholdene følges i de modtagelige sorter fra vækststadiet 32 (2 knæ udviklet) for at vurdere behovet for bekæmpelse af Septoria. I vækststadium 32 er det, som bliver til det 3. øverste blad, fremme og kan smittes. I de mindre modtagelige sorter Informer og KWS Extase starter optællingen først i vækststadium 37 (fanebladet synligt). Der kan tælles dage med nedbør og varigheden af bladfugt kan følges på Cropmanager. Efter behandling med anbefalede midler er der en beskyttelsesperiode på 10 dage, hvorefter der optælles igen. Af de dyrkede sorter er Benchmark og Torp mest modtagelige for Septoria.

Følgende dage med nedbør (Planteværn Online) hhv. timer med vedvarende bladfugt (Cropmanager) udgør en risikoperiode i de 16 mest dyrkede hvedesorter:

Sorter	Nedbør (over 1 mm)	Timer i træk med bladfugt i Cropmanager
Informer, KWS Extase	5 dage fra st. 37	20 fra st. 37
Alle øvrige sorter	4 dage fra st. 32	20 fra st. 32

Det tørre vejr fra medio marts til ultimo april har hæmmet Septoria mange steder. I de fleste marker ses stadig kun svage angreb af Septoria og højst på blad 5 eller 6. Den megen nedbør i uge 18 (27. april - 2. maj) udløste mange steder bekæmpelse af Septoria i modtagelige sorter i marker, der i uge 18 var i vækststadiet 32, men disse angreb er blevet synlige.

I nogle marker har der været over 20 timer i træk med bladfugt den 18. og/eller 22. maj. Disse angreb vil vise sig ca. 3 uger senere.

Det lave smittetryk af Septoria de fleste steder skal udnyttes til at anvende lavere doser end ellers og til evt. kun at udføre en enkelt aksbeskyttelse især i Informer og KWS Extase, som er de mindst modtagelige sorter for Septoria og som heller ikke får gulrust. I marker hvor der kun er lidt Septoria kan i disse sorter satses på en enkelt behandling omkring vækststadium 45-55 med f.eks. 0,45 l Propulse + 0,2 l Orius Max.

I ekstrem gulrustmodtagelige sorter (Benchmark, LG Mokka) anbefales det at udføre bekæmpelse, når de 14 dages beskyttelsesperiode er udløbet, uanset udviklingstrin. Det gælder også i de modtagelige sorter Drachmann Sheriff, Drachmann, Kalmar, KWS Scimitar og KWS Zyatt i områder, hvor der er fundet gulrust i sorterne.

I mange marker er den første delte aksbeskyttelse udført med SDHI-holdige løsninger, dvs. 0,45-0,75 l Viverda + Ultimate, 0,45-0,75 l Bell, 0,4-0,5 l Propulse + 0,2-0,25 l Orius Max/0,15-0,2 l Foli-cur Xpert, hvor laveste dosis er anvendt de fleste steder. Orius Max og Folicur Xpert foretrækkes fremfor Comet Pro som blandingspartner til Propulse grundet en bedre effekt på

både gulrust og Septoria.

Til den sidste delte aksbeskyttelse anbefales 0,25 - 0,4 l Prosaro afhængig af sort og smittetryk. Trods udsigt til ustadigt vejr forventes smittetrykket ikke at blive højt, da Septoria i år har gennemløbet færre generationer end normalt. Kun undtagelsesvis, hvor der er faldet meget nedbør og ses meget Septoria i bunden, kan der være aktuelt at anvende SDHI-holdige løsninger bl.a i Torp. Torp og Benchmark er de mest Septoriamodtagelige af de 16 mest dyrkede sorter.

Hvis der kun udføres en enkelt aksbehandling anbefales dog SDHI-holdige løsninger.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

Bladlus: De første registreringer af bladlus er foretaget, og der er ikke fundet angreb eller kun svage angreb (op til 2 procent angrebne strå).

Det gennemsnitlige vækststadium er 55 (halv gennemskridning), mens de længst udviklede marker er begyndt at blomstre.

Foto 1. Enkelt stribe af gulrust i Informer ved Hjørring fotograferet 25. maj 2020 af Kirsten Søe Pedersen, Landbonord. Der blev fundet enkelte striber i et lunt hjørne i marken. Informer har voksenplante resistens, så ved angreb ses kun ganske få gulruststriber.

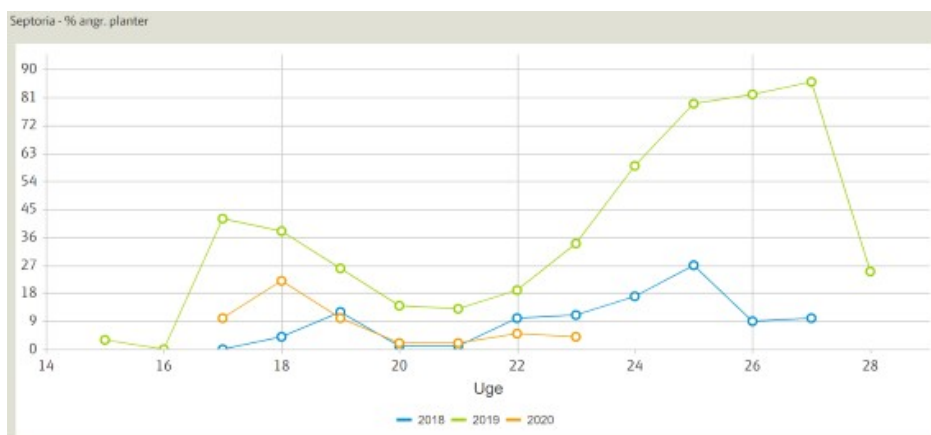

Foto 2. I mange marker er der et lavt smittetryk af Septoria. Her ses ubehandlet Informer fotograferet 2. juni 2020. På de fleste planter i denne mark er der 5 grønne blade, og kun på meget få af planterne er der Septoria på det nederste blad.

Foto 3. De første få bladlus i en hvedemark ved Vivild på Djursland fotograferet 3. juni 2020 af Carsten Kløcher, Djursland Landboforening. Angrebene af bladlus er pt. meget svage.

Figur 1. Udviklingen af Septoria i hvede i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

HVEDEGALMYG

Forekomsten følges via feromonfælder i ca. 65 vinterhvedemarker, som aflæses to gange om ugen.

Det varme vejr i pinsen har sat gang i flyvningen på de fleste lokaliteter. Den vejledende bekæmpelsestærskel er 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 43-61 (svulmning af fanebladets bladskede til begyndende blomstring). Ved fangst af over 30 hvedegalmyg pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel. Tidlige angreb er mest tabsvoldende.

Tærsklen på over 30 hvedegalmyg pr. dag er pt. overskredet på 6 af 44 lokaliteter. Tærsklen på 120 hvedegalmyg pr. dag er pt. ikke overskredet på nogen lokaliteter, men da fælderne ikke aflæses dagligt, kan der på nogle af de 8 lokaliteter med over 120 hvedegalmyg være fanget over 120 hvedegalmyg på en enkelt dag.

Vækststadijerne varierer pt. fra vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet) til 61 (begyndende blomstring), så de længst udviklede marker er ikke længere modtagelige.

[Til top](#)

VINTERBYG

Skoldplet er mest udbredt efterfulgt af bygrust.

Der er fundet tilfælde af mere udbredt skoldplet i alle sorter, men mest er fortsat fundet i Neptun. Bekæmpelse anbefales ved over 10 procent angrebne planter og mindst 6 dage med nedbør frem til vækststadium 65 (blomstring). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning, hvor tærsklen er lavere.

Der er fundet bygrust i alle sorter, og mest er fundet i KWS Kosmos, KWS Meridian og Valerie. Bygrust anbefales i modtagelige sorter bekæmpet til vækststadium 65 (blomstring) ved over 10 procent angrebne planter.

Der er fortsat kun fundet meget lidt bygbladplet og meldug. Der er meget meldug i enkeltmarker med især Comeback, men meldug bekæmpes kun indtil gennemskridning og er ikke længere aktuel.

Der er kun fundet Ramularia i få marker.

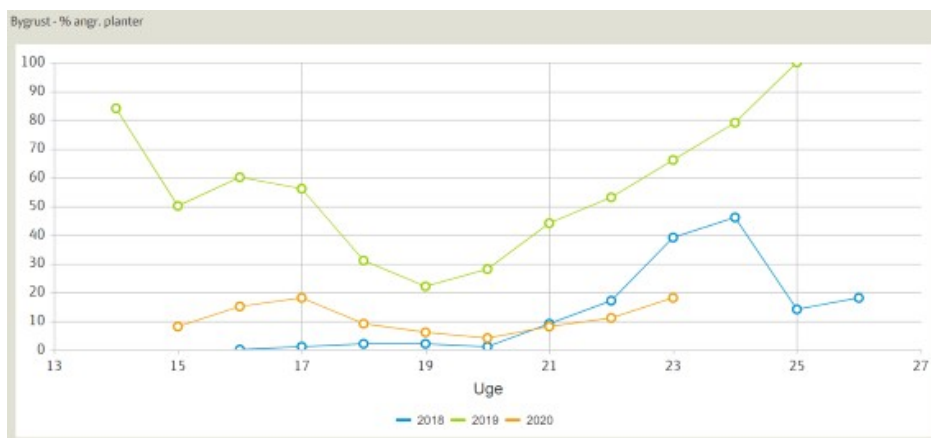
Sprøjtefristen for midlerne i byg er følgende: Comet Pro vækststadium 59 (gennemskridning), Propulse/Folicur Xpert/Prosaro/Proline Xpert vækststadium 61 (begyndende blomstring), Orius Max/Amistar/Mirador vækststadium 69 (afblomstret).

Er der behov for en sen supplerende bekæmpelse af bygrust kan benyttes Orius Max.

Det gennemsnitlige vækststadium er 68 (tæt på afblomstring), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 71 (kerneindhold vandagtigt, de første kerner halv størrelse).

Evt. svampebekæmpelse i vinterbyg er nu ikke længere aktuell i de fleste marker.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste registrering i år.

Figur 2. Udviklingen af bygrust i vinterbyg i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

TRITICALE

Der er bedømt i sorterne Neogen og Cappricia og i relativ få marker. Der er udløst gulrustbekæmpelse i ca. 70-80 procent af markerne med begge sorter.

Gulrust bekæmpes i modtagelige sorter ved konstateret forekomst eller såfremt der findes gulrust i triticale i området. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius Max. Der er ingen begrænsninger på antallet af behandlinger med Orius Max, men triazolreglerne skal overholdes. Anvendes kun Orius Max, må der samlet i vækstsæsonen anvendes op til 1,25 l Orius Max i korn. Effekten af en behandling holder sig 14 dage.

Bekæmpelse af gulrust kan være aktuell indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs).

Sprøjtefristen for Orius Max/Folicur Xpert/Prosaro er vækststadium 69 (afblomstret).

Der er meldug i flere ubehandlede marker med Cappricia, og der er udløst bekæmpelse i en del af markerne. Meldug bekæmpes indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 75 procent angrebne planter.

Det gennemsnitlige vækststadium er 62 (begyndende blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstrede.

Evt. svampebekæmpelse i triticale skal nu til at afsluttes.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste bedømmelse i triticale i år.

Foto 4. Ubehandlet Gringo triticales i observationsparceller på Tystofte fotograferet 29. maj 2020 af Susanne Sindberg, Tystofte.

[Til top](#)

RUG

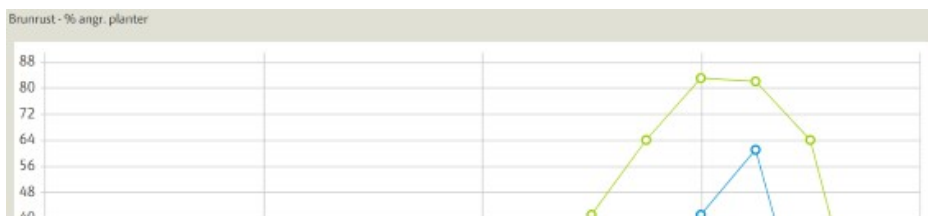
Rugen er fortsat meget sund de fleste steder.

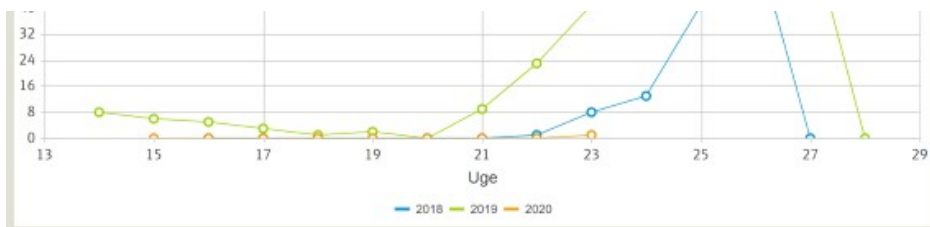
Rugen er nu så fremskreden i væksten, at der kun skal holdes øje med evt. angreb af brunrust.

Der er fundet brunrust på Bornholm i KWS Serafino (30 procent angrebne planter), KWS Vinetto (20 procent angrebne planter) og i SU Performer (10 procent angrebne planter). Derudover er der kun fundet angreb ved Hedensted i KWS Binntto (20 procent angrebne planter) og i KWS Livado ved Odense (0,5 procent angrebne planter). Brunrust bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter.

Sprøjtefristen for Prosaro/Orius Max/Folicur Xpert i rug er vækststadium 69 (afblomstret), mens den er vækststadium 59 (gennemskredet) for Comet Pro.

Det gennemsnitlige vækststadium er 64 (under blomstring), mens de længst udviklede marker er afblomstret. Udviklingen skal følges lidt endnu, men det tyder på, at bekæmpelse af brunrust kun bliver aktuel i få marker i år.

Figur 4. Udviklingen af brunrust i rug i 2020 i forhold til de to foregående år. Faldet i angreb i tidligere år efter uge 26 skyldes, at registreringerne er ophørt.

[Til top](#)

VÅRBYG

Skoldplet er mest udbredt og er fundet i ca. 15 procent af registreringerne (0,01-30 procent angrebne planter).

Bygbladplet og bygrust er kun fundet i ca. 5 procent af observationerne. Mest bygbladplet er fundet i RGT Planet, men angrebene er svage, og der er ikke udløst bekæmpelse i nogen af markerne. Bygrust er fundet i flere sorter, men der er kun udløst bekæmpelse i knap 5 procent af observationerne.

Der er ikke fundet meldug. De fleste sorter har mlo-resistens mod meldug eller er ikke modtagelige.

Fra praksis er tidligere meldt om flere marker med RGT Planet med fund af udsædbåren smitte af bygbladplet. Angreb viser sig på det første blad og kan herfra spredes til resten af planten og til naboplanter. Bejdsemidlet Redigo Pro 170 FS er ikke fuldt effektiv mod bygbladplet.

Bygbladplet bekæmpes i meget modtagelige sorter (RTG Planet og Laurikka) indtil vækststadium 65 (blomstring halvvejs) ved over 10-25 procent angrebne planter. Comet Pro har god effekt på bygbladplet.

Skoldplet bekæmpes i modtagelige sorter ved over 10 procent angrebne planter og mindst 5 dage med nedbør (over 1 mm). Der tælles maks. 14 dage tilbage i tiden. Vær især opmærksom på evt. angreb i byg med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

I marker med bekæmpelsesbehov omkring skridning kan anvendes omkring 0,3 l Propulse tilsat 0,25 l Orius Max/0,2 l Folicur Xpert/0,2 Amistar/0,2 Mirador/0,25 l Comet Pro afhængig af, hvilke svampe, der forekommer. Propulse har god effekt på skoldplet og bygbladplet (og Ramularia). Orius Max, Folicur Xpert og Amistar/Mirador har god effekt på rust, og Comet Pro har god effekt på bygbladplet, skoldplet og bygrust.

Hvis man ikke ønsker effekt mod Ramularia, kan også anvendes omkring 0,25 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2 l Comet Pro.

Hvis der ikke er angreb af svampesygdomme af betydning, kan bekæmpelsen fortsat trækkes. Jo senere behandlingen udføres, jo mindre risiko er der for, at en sen supplerende behandling

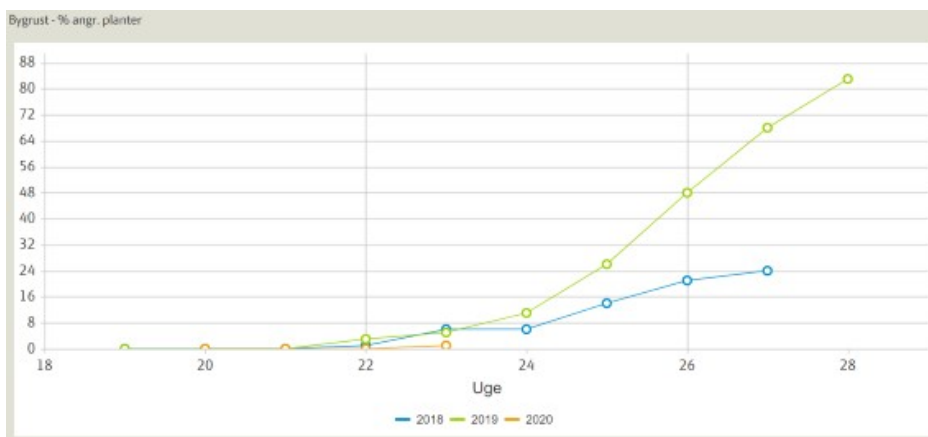
mod rust bliver aktuel.

Angrebene af skadedyr er svage. Der er fundet op til 1 procent strå med bladlus og 5 procent strå med kornbladbillelarver.

Der er stor spredning på markernes udviklingstrin. Det gennemsnitlige vækststadie er 36 (fanebladet snart synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 49 (første stak synlig).

Foto 5. Vårbygsorter med mlo-resistens mod meldug kan til tider vise disse bladpletter, som kun tillægges mindre betydning. Fotograferet 2. juni 2020.

Figur 5. Udviklingen af bygrust i vårbyg i 2020 i forhold til de to foregående år.

[Til top](#)

HAVRE

Der er fundet meldug i enkelte marker (5- 50 procent planter). Meldug anbefales i vækststadium 32 til 50 bekæmpet ved over 25-50 procent angrebne planter. Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes omkring 0,3 l Orius Max.

Det gennemsnitlige vækststadium er 35 (fanebladet snart synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 39 (fanebladet fuldt udviklet).

Der er ingen eller svage angreb af skadedyr. Der er fundet op til 5 procent strå med kornbladbillelarver.

I havre foretages et begrænset antal registreringer.

[Til top](#)

ALM. RAJGRÆS

Der er registreret i 33 marker. Der er fundet kronrust i ca. 70 procent af de ubehandlede marker med op til 30-50 procent dækning i enkelte tilfælde bl.a på Bornholm. Der er denne uge udløst bekæmpelse i ca. 30 procent af de ubehandlede marker. Bekæmpelse af kronrust anbefales ved 0,1 procent dækning (få pustler pr. plante).

I rajgræs er det først og fremmest de senere sprøjtninger fra begyndende skridning og under blomstring, som har været rentable. Markerne er nu skredet eller er under skridning. Bekæmpelse kan ske med omkring 30 procent dosis og 0,45 l Bell, 0,45 l Viverda + 0,5 l Ultimate S eller 0,3 l Bell + 0,15 l Comet Pro kan anvendes. Ved kraftige angreb hæves dosis lidt.

Firmaet oplyser, at Viverda + Ultimate kan være udsolgt flere steder. Hvis kun Ultimate S er udsolgt, anbefaler firmaet tilsætning af 1-2 l pr. ha ammoniumsulfat eller Kvikup før tilsætning af Viverda for at reducere risikoen for aflejring af Viverda i filtre og dermed dysestop. I Danfoilsprøjter kan kun bruges Ultimate S.

Foto 6. Kronrust på faneblad i ubehandlet i registreringsnettet i rajgræssorten Turfsun fotograferet 3. juni 2020 af Michael D. Fleng, Sagro.

[Til top](#)

ENGRAPGRÆS

Der er registreret i 10 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage. Der er udløst rustbekæmpelse i ca. 5 procent af markerne med op til 2 procent dækning. Mest rust ses tit i korte plænetyper. Rust bekæmpes ved over 0,1 procent dækning.

Pt. er der ikke generelt bekæmpelsesbehov. Følg dog udviklingen i endnu 1 uge for at vurdere evt. angreb af rust på frøstanden. Til rustbekæmpelse i enkeltmarker med meget rust kan anvendes f.eks. 0,3 l Orius Max.

Bedømmelsen i den kommende uge er sidste registrering i engrapgræs i år.

[Til top](#)

RØDSVINGEL

Der er registreret i 13 marker. Angrebene af svampesygdomme er stadig svage.

Rødsvingelen er nu så fremskreden i udviklingen, at svampebekæmpelse ikke længere er aktuel.

Der skal nu ikke foretages flere registreringer i rødsvingel. Vi takker for indberetningerne.

[Til top](#)

SKADEDYR I SUKKERROER

NBR Nordic Beet Research og Nordic Sugar Agricenter følger ugentlig udviklingen af skadedyr i sukkerroer bejdset med Force i 13 marker fordelt i områderne Lolland, Falster, Møn, Vest- og Sydsjælland.

Der kan findes enkelte planter med de første bededbladlus og lokalt kan der ses begyndende minering af bedefluelarver, men der er ikke pt. behov for bekæmpelse.

Siden opdateres hver onsdag.

Foto 7. Nærbillede af ferskenbladlus fra roer på Lolland fotograferet 29. maj 2020 af Anne Lisbet Hansen, NBR. Ferskenbladlus kan bl.a kendes på de indadvendte pandeknuder.

[Til top](#)

CIKADER I KARTOFLER

2. aflæsning af fangster af cikader på gule limplader i stivelseskartofler er foretaget. Fangsterne er fra uge 22 og de første dage i indeværende uge. Limpladerne aflæses 1 gang om ugen.

Der er sket en tydelig stigning i aktiviteten, og der er fundet cikader på alle lokaliteter og op til i gennemsnit 199-204 pr. limplade. Første bekæmpelse foretages først tre til fire uger efter begyndende indflyvning, som var i uge 21. Udviklingen følges. Bekæmpelse er rettet mod de voksne cikader og evt. nymfer. Til evt. bekæmpelse anbefales 0,15 kg Mospilan.

Foto 8. Cikader på gul limplade fotograferet 1. juni 2020 af Kristian Elkjær, KMC.

Se de detaljerede registreringer i alle ovennævnte afgrøder på siden [varsling/registreringsnet](#).

[Til top](#)